

APRĪĻA
darbī dārzā

KĀ PASTEIDZINĀT
zemeņu ražu

APRĪLIS 2022 (266) → www.darzapasaule.lv

Dārza Pasaule

Kartupeli
pabaros!

Kā izaudzēt
kartupeļus bez
ķīmijas?
Šķirnes bio
audzēšanai

BIO TOMĀTI
SILTUMNĪCĀ:

kā izstādīt, mēslojot,
cīnīties pret kaitēkļiem

BATĀTES
PIEMĀJAS DĀRZĀ

Raža bagātīga, tikai jāsargā
no salnām

STĀDIET
BERGĒNIJAS,

JA ĀTRI VAJAG AIZPILDĪT
LIELUS LAUKUMUS

Lakacis

Košs, agri ziedošs.
Piesaista kameņus

TV seja

UGIS JOKSTS

aizkadra dzīvē -
profesionāls dārzkopis,
atjauno vecus ābeļdārzus

Cena 3,20 EUR

ISSN 1407-6172

IZDEVNIECĪBA DIENAS ŽURNĀLI

Augsnes sagatavošana zemenēm un ilggadīgiem stādījumiem

“Bioefekts” sadarbībā ar **Māriņu Gailīti**, biedrības “**Latvijas dārziņš**” eksperti, dārzenkopības speciālisti ar vairāk nekā 30 gadu pieredzi

Produkts jā-iestrādā augsnē vai katrā bedrītē, kur tiks stādītas zemes. Devas ir atkarīgas no augu lieluma. Mikroorganismu darbībai ir nepieciešama augsnes temperatūra 15-25 °C un pietiekams mitrums, tāpēc augu veģetācijas perioda sākumā jādod slāpekļa papildmēslojums (ja tas nebija iestrādāts pamatmēslojumā). Savukārt jau pēc mēneša slāpekļa deva jāsamazina, bet vasaras vidū papildmēslošanu ar slāpekli varēs pilnīgi pārtraukt, jo augiem būs pieejams mikroorganismu piesaistītais un pārveidotais atmosfēras slāpeklis. Atgādinām, ka slāpekli satur ne tikai minerālmēsli, bet arī zaļu virca, aitu vilna un tās granulas, putnu mēsli un daudzi citi līdzekļi.

Zemeņu audzēšanā lielus ražas zudumus izraisa pelēkā puve (*Botrytis cinerea*). Šī infekcija attīstās uz gandrīz jau gatavām ogām. Pirms trīsdesmit gadiem tika pierādīts, ka augsnē iestrādāta sēne *Trichoderma harzianum* aizsargā augu no pelēkās puves. Ja pavasarī augsnē tika iestrādāts mikrobioloģiskais mēslojums **ZEMENĒM kopā ar trihoderminu**, tad ar to varētu pietikt augu un ogu aizsardzībai pret pelēko puvi. Ja šis līdzeklis netika lietots, tad svarīgi 2-3 nedēļas pirms gaidāmās zemeņu ražas **trihoderminu** iestrādāt augsnē. Nav jāuztraucas, ja šķidrums nonāks uz lapām vai ogām, jo dabiskais mikrobioloģiskais preparāts nav kaitīgs cilvēkiem, dzīvniekiem un arī bitēm. Pēc ražas novākšanas jāapstrādā zemeņu stādījums ar **trihoderminu**, lai mazinātu pelēkās puves infekcijas attīstību uz lapām un uzkrāšanos augsnē. Pelēkās puves ierosinātais veido graudiem līdzīgus melnus sklerocijus, kas pārziemo augsnē.

Lietojot trihoderminu, pelēkās puves sklerociju daudzums tiek būtiski samazināts!

Pavasārī liela uzmanība tiek pievērsta dārzenu un puķu dobjū ierīkošanai, tomēr arī daudzgadīgiem augiem vieta jāgatavo laikus. Svarīgi sagatavot augsnes struktūru vairākiem gadiem, jo vēlāk to ielabot būs grūtāk. Laba augsnes struktūra nodrošina saknes gan ar ūdeni, gan ar pietiekamu gaisa daudzumu. Sadaloties organiskajām vielām, atbrīvojas un kļūst pieejami augiem arī minerālie barības elementi. Protams, ar to vien augu barošanai ilgstoši nepietiks un nāksies veikt papildmēslošanu, toties uzlabot sakņu apgādi ar gaisu vēlāk būs ļoti grūti.

Ir riskanti par organisko vielu avotu izvēlēties svaigus kūstmēslus, ļoti iespējams, ka tie pievilinās maijvaboļu kāpurus vai zemesvēžus. Daudz labāks ir labi nogatavojies komposts, kurā pārsvārā tika izmantotas augu atliekas. Atkarībā no audzējamo augu sugas un lieluma komposta deva variē no dažiem litriem zemenēm līdz spainim augļu kokiem un krūmiem. Atcerēsimies, ka rododendriem, acālijām, viršiem, krūmellenēm un lielogu dzērvenēm labāk izmantot skābo kūdru, nevis kompostu. Protams, ar kompostu vien augiem nepietiks, nāksies pievienot arī kādu lēnas iedarbības komplekso mēslojumu (piemēram, “Novatec” vai “Osmocote”).

Tāpat nedrīkstam aizmirst mikrobioloģiskos preparātus! Katrai augu sugai ir savas labvēlīgās mikroorganismu sugas. Ar sakņu izdalījumiem augi veicina vienu sugu un celmu attīstību un cenšas nomākt citas mikroorganismu

sugas. Dažas sēņu sugas veido mikorīzu ar noteikto sugu augiem (tieši tāpēc tik grūti icaudzēt dārzā meža sēnes), citas nav tik prasīgas un labi sadzīvo un sadarbojas ar plašāku augu loku.

Mikrobioloģisko līdzekļu ražotājiem ir zināmas šīs nišas, un tās tiek ievērotas, radot piemērotus mikrobioloģiskos produktus. Piemēram, mikrobioloģiskajā mēslojumā **ROZEM** sastāvs būtiski atšķiras no līdzīga mēslojuma **ZEMENĒM** vai **RODODENDRIEM**. Audzētājam tas jāņem vērā un katrai augu sugai jāizvēlas piemērots līdzeklis. Mikrobioloģiskais mēslojums **ZEMENĒM** satur augsnē mītošo baktēriju *Azotobacter chroococcum*, kas saista atmosfēras slāpekli un padara to augiem pieejamu. Atšķirībā no minerālmēsliem tas nenotiek tūlīt un nepieciešams laiks. Mēslojuma sastāvā ir baktērija *Bacillus thuringiensis*. Baktērija izdala vielas, kuras ierobežo augu patogēnu attīstību. Trešais komponents ir sēne *Trichoderma harzianum*, kas aizsargā augu saknes no patogēniem, veicina sakņu augšanu un attīstību, uzlabo tā spēju pretoties infekcijām un nelabvēlīgiem vides faktoriem (karstumam, sausumam, salnām u.tml.)